

Leveringsvoorwaarden

Algemene voorwaarden voor de levering van betonproducten 2014 zoals gezamenlijk opgesteld door Bouwend Nederland en de Bond van Fabrikanten van Betonproducten in Nederland (BFBN).

Artikel 1. Begrippen

In deze algemene voorwaarden wordt verstaan onder: de leverancier: de natuurlijke persoon of rechtspersoon aan wie de levering van het product is opgedragen of aan wie daartoe een offerte wordt gevraagd; de afnemer: de natuurlijke persoon of rechtspersoon, die de opdracht voor levering van het product verstrekt, dan wel daartoe een offerte vraagt; producten: betonproducten met inbegrip van andere bijbehorende producten; de overeenkomst: de tussen leverancier en afnemer tot stand gekomen overeenkomst tot koop en verkoop van producten.

Artikel 2. Toepassing algemene voorwaarden

- Deze voorwaarden gelden tussen leverancier en afnemer nadat zij door (een van) partijen van toepassing zijn verklaard op een offerte of een overeenkomst voor de levering van producten. Indien deze voorwaarden op een overeenkomst van toepassing zijn, gelden zij eveneens voor alle uit die overeenkomst voortvloeiende overeenkomsten.
- Afwijkingen van deze algemene voorwaarden of aanvullingen hierop zijn slechts geldig voor zover deze schriftelijk zijn overeengekomen.

Artikel 3. Offerte

- De gedagtekende offerte is bindend gedurende de daarin vermelde termijn. Indien geen termijn is vermeld, geldt de offerte 6 weken.
- Indien geen opdracht wordt verleend, is de leverancier gerechtigd de met het tot stand brengen van de offerte gemoeide kosten aan de afnemer in rekening te brengen, indien en voor zover dit vóór het uitbrengen van de offerte schriftelijk is overeengekomen.

Artikel 4. Tekeningen en berekeningen

- Tekeningen, technische omschrijvingen, ontwerpen en berekeningen, die door een partij of in haar opdracht door een externe ontwerper zijn vervaardigd, blijven eigendom van die partij. Zij mogen door de wederpartij niet aan derden ter hand worden gesteld of getoond met het oogmerk een vergelijkbare offerte of opdracht te verkrijgen, dan wel enig voordeel voor zichzelf en/of derden te behalen. Indien geen opdracht wordt verleend, dienen deze bescheiden binnen 14 dagen na een daartoe gedaan schriftelijk verzoek, dat uiterlijk binnen 3 maanden na de dagtekening van de offerte dient te worden gedaan, franco te worden teruggezonden.
- Met inachtneming van het in het derde en vierde lid bepaalde, heeft de afnemer echter de vrije beschikking over de in het eerste lid bedoelde gegevens, ongeacht de vorm waarin zij zijn vastgelegd, indien hij de vergoeding als bedoeld in artikel 3, tweede lid, heeft betaald, dan wel - ingeval die vergoeding niet is overeengekomen - indien alsnog schriftelijk een vergoeding wordt overeengekomen.
- Gegevens over fabricage- en/of constructiemethoden, waarop het auteursrecht van toepassing is, of ten aanzien waarvan een ontwerper als bedoeld in het eerste lid een voorbehoud heeft gemaakt, mogen door de wederpartij niet worden gebruikt, gekopieerd, aan derden getoond of bekendgemaakt, tenzij daarvoor schriftelijk toestemming is verleend.
- Onder derden zijn in het voorgaande lid niet begrepen de opdrachtgever van het werk, waarvoor het product is bestemd, alsmede degenen die voor de uitvoering van dat werk van bedoelde gegevens gebruik moeten maken.
- Partijen kunnen bij overtreding van het bepaalde in dit artikel, vergoeding vorderen van de uit de overtreding voortvloeiende schade.

Artikel 5. Prijs

- Prijzen zijn exclusief omzetbelasting en zijn gebaseerd op de belastingen, heffingen, lonen, sociale lasten, materiaal- en grondstofprijzen en andere kosten, zoals die gelden op de datum van schriftelijke offerte.
- Onverminderd het bepaalde in het volgende lid en het bepaalde in artikel 18 onder b, leidt een wijziging van de in het eerste lid bedoelde lonen, prijzen of andere kosten, alleen dan tot wijziging van een overeengekomen prijs, voor zover partijen de verrekening van wijzigingen van deze kostenfactoren tevoren schriftelijk zijn overeengekomen.
- Indien de leverancier extra kosten moet maken:
  - die het gevolg zijn van kostenverhogende omstandigheden waarvoor geldt dat bij het tot stand komen van de overeenkomst geen rekening behoefde te worden gehouden met de kans dat zij zich zouden voordoen en
  - die de leverancier niet kunnen worden toegerekend en
  - die in verhouding tot de prijs van de levering aanzienlijk zijn, dient hij de afnemer hiervan onverwijld op de hoogte te stellen. Alsdan zullen partijen op korte termijn met elkaar in overleg treden over de vraag in hoeverre de leverancier de kostenverhoging in redelijkheid en billijkheid aan de afnemer kan doorberekenen.
- De afnemer is gerechtigd de medewerking aan de aflevering op te schorten totdat de kostenverhogende omstandigheden zich niet langer voordoen, of totdat de leverancier een oplossing heeft voorgesteld die door de afnemer in redelijkheid niet kan worden afgewezen.

Artikel 6. Totstandkoming van de overeenkomst

- De overeenkomst komt tot stand door een schriftelijke of mondelinge opdracht tot levering van het product op grond van de offerte.
- Indien de afnemer een opdracht geeft aan de leverancier in afwijking van de door de leverancier opgestelde offerte, dient de afnemer de afwijking van de offerte duidelijk kenbaar te melden aan de leverancier.
- Indien de afnemer schriftelijk opdracht geeft, wordt de opdracht van de afnemer met inachtneming van het bepaalde in artikel 6.2, geacht de inhoud van het overeengekomene juist weer te geven, tenzij de leverancier de afnemer binnen 14 dagen na ontvangst van de opdracht kennis geeft van zijn bezwaren tegen deze weergave van de inhoud.
- Indien de afnemer mondelinge opdracht geeft, wordt een schriftelijke opdrachtbevestiging van de afnemer met inachtneming van het bepaalde in artikel 6.2, geacht de inhoud van het overeengekomene juist weer te geven, tenzij de leverancier de afnemer binnen 14 dagen na ontvangst van de opdrachtbevestiging kennis geeft van zijn bezwaren tegen deze weergave van de inhoud. Als de afnemer niet binnen 14 dagen na de mondelinge opdracht de opdracht schriftelijk aan de leverancier bevestigt, wordt de schriftelijke opdrachtbevestiging van de leverancier geacht de inhoud van de het overeengekomene juist weer te geven tenzij de afnemer de leverancier onverwijld, doch uiterlijk binnen 7 dagen, kennis geeft van zijn bezwaren tegen deze weergave van de inhoud. In afwijking van bovenstaande kunnen partijen overeenkomen dat leverancier de mondelinge opdracht schriftelijk bevestigt aan de afnemer. De in dit lid overeengekomen informatieplichten gelden in dat geval voor de andere partij een en ander onder handhaving van de gestelde termijnen.
- Bij levering uit voorraad of magazijn na totstandkoming van de overeenkomst geldt de door de afnemer ondertekende ontvangstbevestiging als schriftelijke bevestiging van de opdracht aan de leverancier.

- Op wijzigingen in en aanvullingen op de overeenkomst of nadere afspraken is het bepaalde in de eerste vier leden van dit artikel van overeenkomstige toepassing.

Artikel 7. Verplichtingen van de afnemer

- De afnemer zorgt ervoor dat de leverancier overeenkomstig diens aanwijzingen tijdig kan beschikken over de voor de vervaardiging van het product benodigde gegevens en wijst hij de leverancier daarbij op de eisen die hij aan het product stelt in verband met de bijzondere functie of het bijzondere gebruik van het product in het desbetreffende project, zulks met inbegrip van overheidsvoorschriften van bijzondere aard.
- De afnemer is verplicht de leverancier onverwijld te wijzen op voor de afnemer klaarblijkelijke fouten of gebreken in constructies en werkwijzen, bouwstoffen, materialen of hulpmiddelen, die de leverancier blijkens de door hem aan de afnemer verstrekte stukken voornemens is te leveren respectievelijk toe te passen.

Artikel 8. Aansprakelijkheid van de afnemer

- De afnemer draagt de verantwoordelijkheid voor de door of namens hem vervaardigde tekeningen en berekeningen, voor de door of namens hem gegeven orders en aanwijzingen, alsmede voor de door of namens hem verstrekte gegevens, tekeningen en berekeningen.
- De afnemer is aansprakelijk voor schade die wordt veroorzaakt door bouwstoffen, materialen of hulpmiddelen, welke door of namens hem ter beschikking zijn gesteld of voorgeschreven en naar hun aard ongeschikt blijken te zijn voor het doel waarvoor zij volgens de overeenkomst bestemd zijn.
- Indien de afnemer het product niet afneemt op het met inachtneming van artikel 11 vastgestelde tijdstip, is hij aansprakelijk voor de daaruit voortvloeiende directe schade (met inbegrip van een redelijke vergoeding voor opslag), voor zover het niet afnemen aan de afnemer kan worden toegerekend.

Artikel 9. Verplichtingen van de leverancier

- De leverancier garandeert dat het product een goede hoedanigheid bezit, geschikt is voor het doel waarvoor het blijkens de overeenkomst bestemd is en voldoet aan de geldende normen, alsmede aan de in de overeenkomst aan het product gestelde eisen.
- De leverancier staat in voor de naleving van de ten tijde van de offerte voor de levering van belang zijnde overheidsvoorschriften en beschikkingen van overheidswege. De gevolgen van de naleving van overheidsvoorschriften van bijzondere aard zijn echter niet voor rekening van de leverancier, tenzij de afnemer hem van deze voorschriften op grond van artikel 7.1 in kennis heeft gesteld, of redelijkerwijze moet worden aangenomen dat de leverancier die voorschriften had behoren te kennen.
- Indien een toeleverancier van de leverancier op te werken materialen, onderdelen of constructies een verdergaande garantie geeft dan voor de afnemer uit de overeenkomst voortvloeit, wordt die verdergaande garantie eveneens geacht deel uit te maken van de rechtsverhouding tussen leverancier en afnemer. De leverancier is verplicht de afnemer schriftelijk van die verdergaande garantie in kennis te stellen.
- Bij de totstandkoming van de overeenkomst kan de afnemer van de leverancier verlangen dat deze het product of onderdelen daarvan niet door derden zal laten leveren of vervaardigen dan met schriftelijke goedkeuring van de afnemer.
- De leverancier is verplicht de afnemer onverwijld te wijzen op voor hem klaarblijkelijke fouten of gebreken in door of namens de afnemer vervaardigde tekeningen en berekeningen, dan wel in door of namens de afnemer verstrekte gegevens, dan wel in door of namens de afnemer voorgeschreven of ter beschikking gestelde bouwstoffen, materialen en hulpmiddelen.
- De leverancier vrijwaart de afnemer tegen aanspraken van derden tot vergoeding van schade voor zover deze is veroorzaakt door en toe te rekenen is aan de leverancier, zijn hulppersonen, zijn personeel, zijn toeleveranciers of zijn transporteurs.

Artikel 10. Keuring

Met inachtneming van hetgeen over de keuringsmethoden is overeengekomen, heeft de afnemer het recht om het product, of de wijze waarop het wordt vervaardigd, te keuren of te laten keuren, teneinde vast te stellen of het product voldoet aan hetgeen is overeengekomen. In geval van afkeuring op goede gronden komen de kosten van de keuring voor rekening van de leverancier. Tenzij schriftelijk anders overeengekomen, vindt keuring plaats in de fabriek of op het terrein van de leverancier.

Artikel 11. Levertijd

- Ter bepaling van de levertijd wordt voor de aflevering een bepaalde datum, dan wel een bepaalde datum met een bepaald tijdstip, dan wel een tijdvak in de overeenkomst vermeld.
- Indien voor de aflevering een bepaalde datum, dan wel een bepaalde datum met een bepaald tijdstip, in de overeenkomst zijn vermeld, dient aflevering op die datum, c.q. op die datum en op het tijdstip plaats te hebben.
- Indien voor de aflevering een tijdvak in de overeenkomst is vermeld, dient de aflevering binnen dat tijdvak plaats te hebben, met dien verstande dat de datum, dan wel de datum en het tijdstip, worden bepaald met inachtneming van het in het volgende lid bepaalde.
- De afnemer zal tijdig, doch ten minste 5 werkdagen voor de aanvang van het tijdvak afroepen, tenzij schriftelijk anders is overeengekomen. Bij dit afroepen komen partijen de datum, dan wel de datum en het tijdstip van aflevering binnen het tijdvak nader overeen, of komen zij een andere datum, c.q. een andere datum met tijdstip van aflevering overeen, dan wel een nieuw tijdvak voor aflevering. Het aldus nader overeengekomene wordt door de afnemer schriftelijk aan de leverancier bevestigd.
- Indien de leverancier zijn verplichtingen op een ingevolge dit artikel overeengekomen datum ongeacht het tijdstip, dan wel op een overeengekomen datum met tijdstip niet nakomt, is hij van rechtswege in verzuim.
- Indien de leverancier op grond van het in dit artikel bepaalde in verzuim is, is hij aansprakelijk voor hetgeen redelijkerwijs als directe schade als gevolg van dat niet nakomen is aan te merken, een en ander voor zover het niet nakomen aan de leverancier kan worden toegerekend. De leverancier is alsdan gehouden tot betaling van de eventuele meerprijs, de extra gemaakte kosten en de directe schade als gevolg van de vertraging.
- De afnemer is gehouden de schade, die voortvloeit uit een niet nakomen als bedoeld in het vorige lid, zoveel mogelijk te beperken.

Artikel 12. Aflevering

- De plaats en de wijze van aflevering worden in de overeenkomst bepaald. Als aflevering geldt het aanbieden van de goederen op de overeengekomen plaats en tijd, ook indien de afnemer de goederen niet in ontvangst neemt. Op dit tijdstip gaat de termijn in als bedoeld in artikel 13, eerste

lid. Indien de aflevering echter op een later tijdstip geschiedt als gevolg van voor rekening van de leverancier komende omstandigheden, gaat de in de vorige zin bedoelde termijn op dat latere tijdstip in.

- 12.2 Het transport naar de plaats van aflevering met inbegrip van het laden en lossen is voor rekening en risico van de leverancier, tenzij ingevolge het vierde of vijfde lid anders is overeengekomen.
- 12.3 De afnemer zorgt ervoor dat de vervoermiddelen de losplaats goed en over een behoorlijk berijdbaar en toegankelijk terrein, dan wel over water, kunnen bereiken, alsmede dat voldoende ruimte voor aflevering beschikbaar is.
- 12.4.1 Indien levering franco werk niet-gelost is overeengekomen, zal voor elke vracht onmiddellijk aansluitend op het tijdstip van aankomst een losuur worden toegestaan. Meer losuren kunnen in rekening worden gebracht. De aflevering dient zodanig te geschieden dat het lossen in normale werktijd kan geschieden. Om dit te bewerkstelligen treden partijen daarover tijdig met elkaar in overleg.
- 12.4.2 Het lossen door de afnemer geschiedt met voldoende geschikt personeel en materiaal en op aanwijzing van de transporteur.
- 12.4.3 Indien het lossen door de afnemer geschiedt en de leverancier daartoe hulpmiddelen aan de afnemer ter beschikking heeft gesteld, is de afnemer vanaf het moment dat de hulpmiddelen op het terrein zijn aangevoerd, verantwoordelijk voor het juiste gebruik van die hulpmiddelen.
- 12.5 Indien levering af fabriek is overeengekomen, wordt het product geacht te zijn afgeleverd zodra dit in of op de vervoermiddelen is geladen.

Artikel 13. Gebreken

- 13.1 De afnemer is verplicht om binnen 24 uur na aflevering op de overeengekomen locatie (het weekeinde, feest- en collectieve vrije dagen niet meegerekend) aan de leverancier mededeling te doen van die gebreken, die bij aflevering zonder nader onderzoek door hem zijn geconstateerd. Deze termijn beloopt evenwel 10 dagen indien de wijze waarop de producten zijn verpakt of opgetast, er redelijkerwijze aan in de weg staat, dat de afnemer de producten bij aflevering in volle omvang in ogenschouw kan nemen. De gevolgen van het niet-nakomen door de afnemer van de in de vorige zinnen bedoelde verplichting gelden eveneens als het gebreken betreft die de afnemer zonder nader onderzoek in redelijkheid had kunnen of moeten constateren.
- 13.2 De in ontvangsteneming van de producten door de afnemer laat de aansprakelijkheid van de leverancier voor eventuele verborgen gebreken op grond van artikel 14 onverlet.
- 13.3 Onverminderd het bepaalde in artikel 9, eerste lid zullen, indien en voor zover omtrent de hoedanigheid van het product overigens niets uitdrukkelijk is overeengekomen, geringe afwijkingen in maat, kleur, oppervlakte, structuur, eventuele kalkuitslag en andere geconstateerde kleine gebreken geen reden tot afkeuring zijn.

Artikel 14. Aansprakelijkheid van de leverancier

- 14.1 Onverminderd het in artikel 13.1, in de wet en het in de volgende leden bepaalde en behoudens aan eventuele toepasselijke garanties door de afnemer te ontlenuen aanspraken, is de leverancier na aflevering niet meer aansprakelijk voor tekortkomingen aan het product.
- 14.2 Indien het product of enig onderdeel daarvan een verborgen gebrek bevat dat aan de leverancier kan worden toegerekend en waarvan de afnemer de leverancier binnen zes weken na ontdekking mededeling heeft gedaan, is de leverancier voor dat gebrek ten opzichte van de afnemer aansprakelijk. Een gebrek is als een verborgen gebrek aan te merken indien het door de afnemer niet bij de aflevering is geconstateerd of daarbij redelijkerwijs niet geconstateerd kon worden. De rechtsvordering uit hoofde van verborgen gebrek is niet ontvankelijk, indien deze wordt ingesteld na verloop van 5 jaar na de dag van aflevering. Indien partijen in de overeenkomst een andere ingangsdatum van die termijn hebben afgesproken, is de rechtsvordering uit hoofde van een verborgen gebrek niet ontvankelijk na verloop van 5 jaar na de overeengekomen ingangsdatum. Als een onderhoudstermijn is overeengekomen, begint de termijn van 5 jaar te lopen direct na afloop van de onderhoudstermijn. Indien de afnemer echter ten opzichte van zijn opdrachtgever voor verborgen gebreken langer dan gedurende deze termijn aansprakelijk is, de afnemer zulks schriftelijk aan de leverancier heeft medegedeeld en de leverancier zich daarmee schriftelijk heeft verenigd, wordt de termijn tot die langere duur verlengd.
- 14.3 Ingeval een verborgen gebrek echter als een ernstig gebrek moet worden aangemerkt, is de rechtsvordering uit hoofde van dit gebrek niet ontvankelijk, indien zij wordt ingesteld na verloop van 10 jaar na aflevering, of, indien partijen in de overeenkomst een andere ingangsdatum van die termijn hebben afgesproken, na verloop van 10 jaar na de overeengekomen ingangsdatum. Als een onderhoudstermijn is overeengekomen, begint de termijn van 10 jaar te lopen direct na afloop van de onderhoudstermijn. Indien de afnemer echter ten opzichte van zijn opdrachtgever voor ernstige gebreken langer dan gedurende deze termijn aansprakelijk is, de afnemer zulks schriftelijk aan de leverancier heeft medegedeeld en de leverancier zich daarmee schriftelijk heeft verenigd, wordt de termijn tot die langere duur verlengd. Een gebrek is slechts dan als een ernstig gebrek aan te merken, indien het de hechtheid van het product of van een essentieel onderdeel daarvan, dan wel van het werk van de afnemer in gevaar brengt. Een ernstig gebrek dat zich binnen 10 jaar na aflevering, of binnen 10 jaar na de overeengekomen ingangsdatum, dan wel in geval van een onderhoudstermijn na verloop van binnen 10 jaar na afloop van de onderhoudstermijn openbaart, wordt, behoudens tegenbewijs door de leverancier, geacht het gevolg te zijn van een aan de leverancier toe te rekenen omstandigheid.

Artikel 15. Aansprakelijkheid voor schade door aflevering

De leverancier is aansprakelijk voor schade aan het werk van de afnemer, voor zover de schade door aflevering van het product is veroorzaakt en aan de leverancier, waaronder begrepen zijn personeel, zijn toeleveranciers of zijn transporteurs, is toe te rekenen. Onder schade aan het werk wordt slechts verstaan schade aan het geheel of gedeeltelijk door de afnemer ten behoeve van zijn opdrachtgever gebouwde of gemaakte, schade aan op het werkteerrein aanwezige eigendommen van de afnemer of van de opdrachtgever van de afnemer, alsmede schade aan op het werkteerrein aanwezige hulpwerken, bouwstoffen en hulpmiddelen. Iedere aansprakelijkheid van de leverancier voor andere schade aan het werk van de afnemer door aflevering van het product, is uitgesloten, behoudens waar het de schade betreft, bedoeld in artikelen 6:185, 6:190 en 6:192 van het Burgerlijk Wetboek. Bij de bepaling van de omvang van de schadevergoeding wordt rekening gehouden met de verhouding tussen de ontstane schade en de prijs van het product, alsmede met de vraag in hoeverre de schade gedekt is door een verzekering ten behoeve van de leverancier.

Artikel 16. Overgang risico en eigendom

- 16.1 Het product is na aflevering voor risico van de afnemer.
- 16.2 Onverminderd het bepaalde in de wet, wordt het product eerst eigendom van de afnemer nadat hij heeft voldaan aan zijn uit de levering van dat product voortvloeiende betalingsverplichtingen.
- 16.3 Zolang de leverancier als eigenaar dient te worden aangemerkt, verplicht de afnemer zich jegens hem om het geleverde product zorgvuldig te behandelen en ditocht te verpanden, noch te verwerken, over te dragen of af te geven, anders dan in het kader van de normale bedrijfsvoering.

Artikel 17. Tussentijdse wijziging en belindiging van de overeenkomst

- 17.1 Indien het aan de afnemer opgedragen werk, waartoe de levering door de leverancier plaatsvindt, wordt geschorst of tijdelijk stilgelegd, is de afnemer bevoegd de uitvoering van de overeenkomst geheel of gedeeltelijk op te schorten.
- 17.2 In het in het eerste lid bedoelde geval heeft de leverancier recht op vergoeding van de directe schade die hij ten gevolge van de opschorting lijdt.

- 17.3 Indien het aan de afnemer opgedragen werk, waartoe de levering door de leverancier plaatsvindt, in onvoltooid staat wordt belindigd, dan wel indien de overeenkomst tussen de afnemer en diens opdrachtgever wordt opgezegd, is de afnemer bevoegd de onderhavige overeenkomst geheel of gedeeltelijk te ontbinden. Hetzelfde geldt indien de overeenkomst tussen de afnemer en diens opdrachtgever wordt ontbonden.
- 17.4 In de in het vorige lid bedoelde gevallen, evenals in de gevallen van tussentijdse belindiging van de overeenkomst door de afnemer en van het door de afnemer in onvoltooid staat belindiging van het opgedragen werk $\bar{n}$ anders dan voor zover dit aan de leverancier is toe te rekenen $\bar{n}$ heeft de leverancier recht op de prijs, vermeerderd met de kosten die hij als gevolg van de niet-voltooiing heeft moeten maken en verminderd met de hem door de belindiging bespaarde kosten.
- 17.5 Indien tijdens de uitvoering van de overeenkomst blijkt dat het product of een onderdeel daarvan door overmacht of een andere oorzaak niet of slechts gewijzigd kan worden geleverd, is de partij die dit bemerkt verplicht om hiervan onverwijld mededeling te doen aan de wederpartij teneinde in onderling overleg, hetzij de uitvoering van de overeenkomst aan de gewijzigde omstandigheden aan te passen, hetzij tot een andere redelijke oplossing te komen. Dit laat aansprakelijkheid van partijen op grond van de overeenkomst onverlet.
- 17.6 Onverminderd het bepaalde in de wet heeft ieder der partijen het recht om de overeenkomst door een schriftelijke mededeling geheel of gedeeltelijk te ontbinden, indien:
- de duur en/of de gevolgen van de opschorting als bedoeld in het eerste lid, dan wel een overmachttoestand dit redelijkerwijs rechtvaardigen en/of;
  - in het geval als bedoeld in het vorige lid, na verloop van een maand geen redelijke oplossing ter zake van prijs, technische uitvoering, of levertijd kan worden gevonden.

Artikel 18. Meer en minder werk

Verrekening van meer en minder werk vindt plaats:

- in geval van wijzigingen van de overeenkomst;
- in geval van aanwijzingen door of vanwege de overheid op grond van wettelijke voorschriften of beschikkingen, voor zover deze voor of bij het sluiten van de overeenkomst niet waren te voorzien;
- in geval van afwijkingen van de bedragen van stelposten;
- in geval van afwijkingen van verrekenbare hoeveelheden;
- in de gevallen waarin verrekening van meer en minder werk in de overeenkomst is voorgeschreven.

Artikel 19. Betaling

19.1 De afnemer is verplicht facturen binnen 30 dagen na factuurdatum, tenzij anders overeengekomen, te voldoen. Indien de afnemer een product of een gedeelte daarvan, met inachtneming van het bepaalde in de overeenkomst, op goede gronden heeft afgekeurd, is hij gerechtigd de betaling met betrekking tot het afgekeurde deel op te schorten.

19.2 Bij overschrijding van de betalingstermijn is de leverancier gerechtigd om over het eventueel opeisbare bedrag de wettelijke handelsrente te berekenen als bedoeld in artikelen 6:119a en 6:120 van het Burgerlijk Wetboek.

19.3 Ingeval de afnemer per vervaldatum van een factuur nog niet betaald heeft zonder zich terecht op een wettelijk of contractueel opschortingsrecht te hebben beroepen, is de leverancier bevoegd:

- de daartegenover staande leveringsverplichting op te schorten totdat die betaling, vermeerderd met de opgevallende rente als bedoeld in lid 2, is geschied, of
- voor hetgeen nog te leveren is contante betaling of vooruitbetaling, dan wel genoegzame zekerheidsstelling, te verlangen.

Artikel 20. In gebreke blijven van een partij

20.1 Indien een partij in gebreke blijft en indien uit de overeenkomst voortvloeit dat daaraan een fatale termijn is verbonden, is de nalatige partij onmiddellijk in verzuim.

20.2 Indien een partij andere op haar rustende verplichtingen uit deze overeenkomst niet nakomt en de wederpartij haar in verband daarmee schriftelijk in gebreke dient te stellen, zal deze de nalatige partij daarbij een redelijke termijn stellen om alsnog haar verplichtingen na te komen.

20.3 De wederpartij is in dringende gevallen gerechtigd voor rekening van de nalatige partij zodanige maatregelen te nemen als zij ten nutte van de uitvoering van de overeenkomst in redelijkheid dienstig oordeelt. Partijen zorgen ervoor dat de kosten, die voortvloeien uit de toepassing van de bedoelde maatregelen, binnen redelijke grenzen blijven.

20.4 Indien een partij op grond van het in de vorige leden bepaalde in verzuim is, is de wederpartij gerechtigd de overeenkomst te ontbinden, onverminderd haar recht op nakoming en/of schadevergoeding.

20.5 Onverminderd het bepaalde in de wet wordt een partij geacht van rechtswege in verzuim te zijn in geval:

- zij in staat van faillissement wordt verklaard;
  - zij surseance van betaling aanvraagt;
  - ten laste van haar door een derde enig rechtmatig beslag wordt gelegd, tenzij dit binnen een maand, al dan niet tegen zekerheidsstelling, wordt opgeheven;
  - zij de bedrijfsuitvoering staakt.
- 20.6 In een geval als in het voorgaande lid bedoeld, heeft de wederpartij het recht om in de gevallen sub a, b en d zonder ingebrekestelling of rechterlijke tussenkomst de overeenkomst onmiddellijk schriftelijk te ontbinden en in het geval sub c na rechterlijke tussenkomst en dan alleen als het beslag de ontbinding rechtvaardigt.
- 20.7 Indien een partij tot invordering overgaat, is de nalatige partij buitengerechtelijke incassokosten verschuldigd als bedoeld in artikel 6:96 van het Burgerlijk Wetboek, met een minimum van € 250,-.
- 20.8 Het in de voorgaande leden bepaalde, laat onverlet het recht van de wederpartij:
- om direct volledige betaling te vorderen van hetgeen de nalatige partij op grond van de overeenkomst verschuldigd is;
  - alle overige rechten geldend te maken ter zake van tekortkomingen zoals elders in deze voorwaarden of de overeenkomst bepaald.

Artikel 21. Geschillen

21.1 Voor de beslechting van de in dit artikel bedoelde geschillen doen partijen afstand van hun recht deze aan de gewone rechter voor te leggen, behoudens ingeval van het nemen van conservatoire maatregelen en de voorzieningen om deze in stand te houden of op te heffen.

21.2 Alle geschillen, $\bar{n}$ daaronder begrepen die, welke slechts door een der partijen als zodanig worden beschouwd $\bar{n}$ die naar aanleiding van de overeenkomst of van de overeenkomsten die daarvan een uitvloeisel zijn tussen partijen mochten ontstaan, worden beslecht door arbitrage overeenkomstig de regelen, beschreven in de statuten van de Raad van Arbitrage voor de Bouw in Nederland, zoals deze drie maanden voor het tot stand komen van de overeenkomst luiden.

21.3 In afwijking van het in het tweede lid bepaalde kunnen geschillen, welke tot de competentie-grens van de Rechtbank sector behoren, ter keuze van de meest gerede partij ter beslechting aan de bevoegde kantonrechter worden voorgelegd.

Artikel 22. Slotbepaling

Op de overeenkomst en alle overeenkomsten die daaruit voortvloeien is het Nederlandse recht van toepassing.